

Att göra.

Handlingsplan Transport- infrastruktur

Länsstyrelsen
Västernorrland

R.U.S.

REGIONAL UTVECKLINGSSTRATEGI
FRAMTID VÄSTERNORRLAND 2020

Diarienummer: 342-7226-2015

Tryck: Länsstyrelsen Västernorrland, Härnösand 2015

Denna handlingsplan går att få i alternativt format.

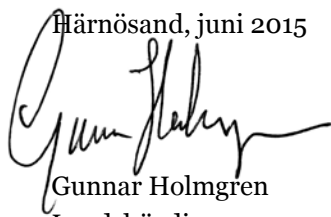
Förord

Den regionala utvecklingsstrategin, RUS, för Västernorrland 2011-2020 pekar ut länets gemensamma färdriktning. I syfte att omsätta den regionala utvecklingsstrategin i handling anger denna handlingsplan ett antal områden och aktiviteter kopplat till tillgänglighet och transportinfrastruktur för att nå uppsatta mål till år 2020. Processen med att ta fram en handlingsplan för transportinfrastruktur har integrerats i arbetet med att ta fram en regional transportplan 2014-2025 vilken beslutades den 28 maj 2014. Handlingsplanen kommer under de närmaste tre åren förutom att vara ett viktigt verktyg vid prioriteringar av åtgärder i den regionala transportplanen vara ett viktigt verktyg vid länsstyrelsens prioriteringar av projektansökningar inom transportinfrastruktur från det regionala anslaget och även vid medfinansiering inom strukturfondsprogrammen.

Samverkan är centralt för att nå de mål som finns uppsatta fram till 2020 i länets regionala utvecklingsstrategi. Under arbetet med att ta fram handlingsplanen har samverkan varit en grundpelare som genomsyrat hela processen genom att brett involvera organisationer från hela länet.

Vi anser att en ökad samverkan mellan aktörer på lokal och regional nivå är av yttersta vikt då ökad tillgänglighet, förbättrad infrastruktur och utvecklad person- och godstransporter skapar en funktionell och hållbar regionförstoring. En utvecklad transportinfrastruktur bidrar också till att överbrygga de stora avstånden i länet och ger bättre förutsättningar för lika tillgång till arbetsmarknaden genom pendling för såväl kvinnor som män. Under 2015 kommer även handlingsplaner inom andra viktiga områden för länets utveckling att tas fram.

Härnösand, juni 2015

Gunnar Holmgren
Landshövding

Inledning

En väl utbyggd och trafikslagsövergripande infrastruktur är avgörande för näringslivets utveckling, möjligheten till arbets- och studiependling och den i länet allt mer växande besöksnäringen.

Transportinfrastrukturen i Västernorrland har under senare år genomgått stora förändringar. Färdigställandet och trafikeringen av Botniabanan tillsammans med ökad trafikering längs Mittbanan har medfört en markant ökning av personresor på järnväg i och genom länet med effekter som regionförstoring¹ och ökad attraktivitet. I slutet av 2014 invigdes Sundsvallsbron och E4 söder om Sundsvall fick en delvis ny sträckning. Vi har goda förhoppningar att de nationella beslutet om investeringar i triangelspårutbyggnad och byggande av den första etappen dubbelspår längs Ostkustbanan i Sundsvallsregionen framöver kan ge förbättrade förutsättningarna för regionens näringsliv, och inte minst möjligheten att utnyttja järnvägen för godstransporter. På flera håll kvarstår dock en bekymmersam situation av bristande kapacitet och standard för godstransporter på järnväg.

Satsningarna i den regionala transportplanen och i den här handlingsplanen fokuserar på att fortsätta utveckla ett trafikslagsövergripande transportsystem och binda samman stråk med viktiga noder. Med handlingsplanen fokuserar vi på de åtgärder som länets organisationer gemensamt bedömer vara mest nödvändiga och effektiva för att möta behoven. Brister och behoven i länet överstiger långt den regionala transportplanens, det regionala anslaget och strukturfondsprogrammets tilldelade ekonomiska ram.

Handlingsplanen har länets Regionala utvecklingsstrategi (RUS) som utgångspunkt och de insatser som finns utpekade ska tillsammans bidra till att uppnå de målsättningar som slagits fast där. Inom transportinfrastruktur är följande mål i RUS av väsentlig betydelse:

År 2020 har Västernorrland på bred front i länet nått en konkurrenskraftig och hållbar tillgänglighet

Att utifrån RUS identifiera mer konkreta handlingsplaner inom olika områden är ett nytt arbetssätt från länsstyrelsens sida. Det görs för att prioritera och försäkra sig om att beslut fattas utifrån korrekta och gemensamt identifierade grunder. Utöver den här handlingsplanen kommer även handlingsplaner inom andra områden tas fram under 2015.

¹ Ett geografiskt begrepp som innebär att det blir enklare att pendla och därmed gör att arbetsmarknadsregioner växer samman.

Exempel på handlingsplaner under utveckling:

RUS – HANDLINGSPLANER 2015*

Handlingsplan för företagande och entreprenörskap	Handlingsplan för transportinfrastruktur	Handlingsplan för landsbygdsutveckling
Handlingsplan för innovation	Handlingsplan för informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Handlingsplan för kompetensförsörjning
Handlingsplan för energi och klimat	Handlingsplan för jämställdhet	Handlingsplan för integration

* Handlingsplanerna kommer att vara styrande för finansiering från: Anslag för regional tillväxt, Landsbygdsprogrammet, Regionalfonden, Socialfonden, Havs- och fiskerifonden, Interreg med flera.

Handlingsplanerna kommer styra länsstyrelsens prioritering av insatser inom det regionala anslaget samt vid medfinansiering av insatser inom strukturfonderna. Utifrån ärendenas art kommer handlingsplanerna att komplettera varandra. För att kunna anpassas till de snabba förändringar som sker i dagens samhälle kommer handlingsplanen för transportinfrastruktur följas upp årligen och revideras efter två år.

Handlingsplan för regional utveckling

Handlingsplanen för transportinfrastruktur är ett steg mot att konkretisera arbetet med att nå målen i RUS genom gemensamma prioriteringar. I RUS finns ökad tillgänglighet som ett av tre övergripande strategimål. De andra strategimålen är: Positiv befolkningstillväxt och stärkt innovationsförmåga. För att nå dessa mål har även fyra fokusområden valts ut och den här handlingsplanen kopplas främst till tillgänglighet och infrastruktur som drivkraft. Inom det här fokusområdet finns målsättningar om att vi innan 2020 ska göra insatser inom transportinfrastruktur så att det i Västernorrland:

- Finns finansierade genomförandeplaner som bygger bort flaskhalsarna i regionens kommunikationsinfrastruktur: dubbelspår Härnösand-Gävle och utvecklad Mittbanan/Ådalsbana,
- finns förutsättningar som underlättar en konkurrenskraftig flygtrafik,
- och finns väl fungerande gods- och persontransporter som bidrar till hållbar regionförstoring.

Tillvägagångssätt vid framtagande av handlingsplan

Processen med att ta fram en handlingsplan för transportinfrastruktur har integrerats i arbetet med att ta fram en regional transportplan 2014-2025. Regionala transportplanen beslutades den 28 maj 2014. Vi har haft som målsättning att planering av den regionala transportplanen ska ske i nära dialog med andra myndigheter och aktörer i länet.

Under 2013 och 2014 genomfördes dialogmöten och träffar med många olika samhällsaktörer för diskussioner kring regionala transportplanens innehåll. Organisationer som deltog i dialogmöten var bland annat länets kommuner, Landstinget Västernorrland, representanter från näringslivsorganisationer, grannlän, Trafikverket, Kommunförbundet Västernorrland, Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland och besöksnäringen.

Arbetet och inriktningen förankrades i en styrgrupp för infrastrukturplaneringen 2014-2025. Styrgruppen bestod av Länsstyrelsen Västernorrland, Landstinget Västernorrland och Kommunförbundet Västernorrland.

Arbetet med att ta fram en handlingsplan för transportinfrastruktur påbörjades hösten 2014. Förutom information om pågående arbete i länspartnerskapet, det samlade strategiska regionala utvecklingsnätverket för Västernorrland, har inledande samtal om handlingsplanen förts i länets nybildade regionala transportgrupp. Efter regionala transportgruppens möte i april hade kommunerna möjlighet att fram till den 25 maj 2015 komma med inspel till handlingsplanen. Utifrån inkomna synpunkter och inspel har sedan länsstyrelsen gjort den slutliga prioriteringen och handlingsplanen fastställdes sedan av Länspartnerskapet den 4 juni 2015².

²För ytterligare information om arbetsprocessen, se bilaga 1.

Prioriterade områden för fortsatt utveckling

Den grundläggande idén bakom länets RUS är samverkan, vilket även varit en fundamental del i processen med att ta fram den här handlingsplanen. Under vintern 2014-2015 var det möjligt för kommunerna att komma med inspel på åtgärder i regionala transportplanen. Det gav länsstyrelsen och Trafikverket ett bra underlag för prioritering av åtgärder i den regionala transportplanen. Prioriteringarna har också varit grunden för val av aktiviteter i handlingsplanen och har sedan kopplats till mål satta i RUS, de prioriterade aktiviteterna kommer under de följande två åren vara styrande vid prioriteringar av åtgärder i den regionala transportplanen, finansiering av projekt från det regionala anslaget och för medfinansiering inom strukturfondsprogrammen kopplat till transportinfrastruktur.

Så läser du tabellen

Överskriften i varje tabell är ett mål identifierat i RUS relaterat till transportinfrastruktur.

Kolumnen **AKTIVITET** anger de gemensamt identifierade aktiviteterna. När i tiden och vilken typ av aktivitet är skrivet i fet stil.

Under dessa finns i detaljerad information om aktiviteten i punktform

ANSVARIG visar vilka eller vilken organisation som under perioden har ansvaret att genomföra aktiviteten.

FINANSIERING visar vilken eller vilka som under perioden finansierar aktiviteten.

Mål: År 2020 finns finansierade genomförandeplaner som bygger bort flaskhalsarna i regionens kommunikationsinfrastruktur: dubbelspår Härnösand-Gävle och utvecklad Mittbana/Ådalsbana

AKTIVITET	ANSVAR	FINANSIERING
2015-2025: Dubbelspår Sundsvall-Dingersjö inklusive järnvägsplan och byggnation	Trafikverket	Nationell transportplan Regional transportplan
2015: Järnvägsstation Njurunda	Trafikverket	Nationell transportplan
2015-2016: Samordnad planering 2 • Gävle-Njurunda	Trafikverket Länsstyrelsen Västernorrland Region Gävleborg	Regional transportplan
2015-2016: Samordnad planering 3 • Sundsvall-Härnösand	Trafikverket Länsstyrelsen Västernorrland	Regional transportplan
2014-2015: Åtgärdsvalsstudie • Mittstråket Sundsvall - Trondheim	Trafikverket	Nationell transportplan
2014-2016: Den attraktiva regionen – Hudiksvalls funktionella arbetsmarknadsregion	Trafikverket Region Gävleborg	Nationell transportplan
2011-2015: Projekt Nya Ostkustbanan • Påverkansaktiviteter • Samverkan och organisation • Strategi och analys	Länsstyrelsen Västernorrland	EU Länsstyrelsen Västernorrland Region Gävleborg Landstinget Västernorrland och Gävleborg Örnsköldsviks, Sollefteå, Kramfors, Härnösands, Timrå, Sundsvalls, Nordanstigs, Hudiksvalls, Söderhamns och Gävle kommuner.
2015-: Ostkustbanan AB • Ett bolag för fortsatt påverkansarbete för dubbelspårsutbyggnad	Landstinget Västernorrland Region Gävleborg	Region Gävleborg Landstinget i Västernorrland och Gävleborg Örnsköldsviks, Kramfors, Härnösands, Sundsvalls, Nordanstig, Hudiksvalls, Söderhamns och Gävle kommuner
2015: Åtgärdsvalsstudie • Kuststråket Gävle-Umeå	Trafikverket	Nationell transportplan
2015-2016: Lokaliseringsutredning • Tunnel genom Åsberget i Örnsköldsvik	Trafikverket Örnsköldsviks kommun	Nationell transportplan
2015: Åtgärdsvalsstudier och åtgärder centrala och södra Örnsköldsvik • Utbyggnad av gång- och cykelvägar, övergångsställen tillgänglighetsanpassning av korsningar med mera.	Trafikverket Örnsköldsviks kommun	Regional transportplan Örnsköldsviks kommun

Mål: År 2020 finns finansierade genomförandeplaner som bygger bort flaskhalsarna i regionens kommunikationsinfrastruktur: dubbelspår Härnösand-Gävle och utvecklad Mittbana/Ådalsbana

AKTIVITET	ANSVAR	FINANSIERING
2015: Åtgärdsvalsstudie • Stråkstudie Ådalen	Trafikverket	Nationell transportplan
2015-2021: Byggnation av triangelspår i Bergsåker	Trafikverket Länsstyrelsen Västernorrland Sundsvalls kommun	Nationell transportplan Regional transportplan Sundsvalls kommun
2015-2021: Byggnation av triangelspår i Maland och elektrifiering av Tunadalsbanan	Trafikverket Sundsvalls kommun	Nationell transportplan Regional transportplan Sundsvalls kommun

Mål: År 2020 finns förutsättningar som underlättar en konkurrenskraftig flygtrafik

AKTIVITET	ANSVAR	FINANSIERING
2015: Flygplatsanalys	Länsstyrelsen Västernorrland	Regional transportplan
2015: Driftsbidrag till flygplatser som inte ägs av staten	Länsstyrelsen Västernorrland	Regional transportplan

Mål: År 2020 finns väl fungerande gods- och persontransporter som bidrar till hållbar regionförstoring

AKTIVITET	ANSVAR	FINANSIERING
Projektering • 2015-2016 Timmervägen (Väg 622) • 2015-2017 Gång och cykelvägar, Ljustavägen-Östra Birsta (Väg 622) • 2015-2017 Gång- och cykelvägar, Ljungaverk (Väg 531)	Länsstyrelsen Västernorrland Trafikverket	Regional transportplan
Projektering och produktion • 2015-2016 Riksväg 86 Kovland • 2015-2017 Gång och cykelvägar, Matfors-Späcksta (Väg 544)	Länsstyrelsen Västernorrland Trafikverket	Regional transportplan
Produktion • 2015-2017 Överhörnas-Sidensjö (Väg 335) • 2015-2016 Riksväg 86 Bergsåker-Silje • 2015 Gång och cykelvägar, Alnön	Länsstyrelsen Västernorrland Trafikverket	Regional transportplan

Mål: År 2020 finns väl fungerande gods- och persontransporter som bidrar till hållbar regionförstoring

AKTIVITET	ANSVAR	FINANSIERING
Åtgärdsvalsstudier <ul style="list-style-type: none"> • 2015 Gång- och cykelvägar Nordanås-Sportvägen (Väg 352) • 2015 Gång- och cykelvägar Skepparvägen-Dekarsövägen (Väg 1060) • 2015-2016 E4 Söråker-Tynderö (Väg 684, 690) • 2015-2016 Allsta-Klingsta (Väg 570) • 2015-2016 Gång- och cykelvägar, Byåker-Billsta (Väg 718) • 2015-2016 Gång- och cykelvägar, Riksväg 90 Frånö-Kramfors. 	Länsstyrelsen Västernorrland Trafikverket	Regional transportplan
2015: Utredning <ul style="list-style-type: none"> • Aktivitetsplan för kollektivtrafikinsatser 	Länsstyrelsen Västernorrland	Regional transportplan
2016-2018: Utredning <ul style="list-style-type: none"> • Kollektivtrafikanläggningar statlig väg, utgår från utredning ovan 	Länsstyrelsen Västernorrland Trafikverket	Regional transportplan
2015-2018: Hållbara resor Västernorrland	Landstinget Västernorrland	Regional transportplan EU med flera
2015-2019: Projekt Funktionella Mittstråket <ul style="list-style-type: none"> • Åtgärder på Mittbanan 	Länsstyrelsen Västernorrland Trafikverket	Regional transportplan Nationell transportplan EU
2016: Investering <ul style="list-style-type: none"> • Godsterminalen i Arnäsfall - öka terminalens funktionalitet och överflyttning av gods från väg till järnväg 	Örnsköldsviks kommun	EU-Strukturfonder Örnsköldsviks kommun
2015: Samverkan Botniska korridoren	Norrstågs intresseförening	Länsstyrelsen i Norrbotten och Västernorrland Landstinget Västernorrland Region Västerbotten, Jämtland Härjedalen, Gävleborg och Örebro Luleå, Skellefteå, Umeå, Örnsköldsviks, Östersunds, Sundsvalls och Gävle kommuner
2015-: Utvecklad samverkan på Atlantbanan	Region Jämtland Härjedalen	När den här handlingsplanen publicerades (den 1 september 2015) fanns inget beslut om finansiering.

Förväntade effekter efter genomförda aktiviteter

Trots att aktiviteterna i handlingsplanen är omfattande och på en relativt hög nivå för stråket Gävle-Sundsvall–Örnsköldsvik, så är vår uppfattning att de inte är tillräckliga. Bristerna kommer att vara större när perioden är slut än när perioden påbörjas, vilket är mycket oroande.

Trots utbyggnaden av dubbelspår Sundsvall-Dingersjö med mera, kommer följande brister att kvarstå efter år 2025 enligt Trafikverket (längs stråket (Stockholm)-Gävle-Sundsvall-Örnsköldsvik):

- Kapacitets- och bärighetsbrister järnväg samt brister i tidtabellhållning,
- brister i användbarhet och robusthet vid arbetspendling för tågresenärer på banan Gävle-Härnösand,
- och brister i robusthet och kapacitet för långväga gods på Ostkustbanan Härnösand-Gävle samt från Ådalsbanan och för omledning.

Uppföljning

Dagens samhälle är i ständig förändring och den sker idag snabbare än någonsin. För att följa upp att handlingsplanen används på det sätt som är avsett kommer länsstyrelsen att vid fyra tillfällen under 2015, 2016 och 2017 bjuda in till uppföljningsträffar. Under uppföljningsträffarna ges möjlighet att utvärdera handlingsplanen och samtidigt tillsammans uppdatera varandra om läget i länet. Handlingsplanen kommer att revideras under 2017.

Bilaga 1 - Process vid framtagandet av handlingsplanen

Länsstyrelsen har haft som målsättning att planering ska ske i nära dialog med andra myndigheter och aktörer i länet. Vi har genomfört dialogmöten och träffar med många olika samhällsaktörer för diskussioner kring regionala transportplanens innehåll. Organisationer som vi träffat är bland annat länets kommuner, Landstinget Västernorrland, representanter från näringslivsorganisationer, grannlän, Trafikverket, Kommunförbundet Västernorrland, Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland och besöksnäringsringen.

Arbetet och inriktningen har förankrats med en styrgrupp för infrastrukturplaneringen 2014-2025, bestående av Länsstyrelsen Västernorrland, Landstinget Västernorrland och Kommunförbundet Västernorrland.

Uppföljning av handlingsplan transportinfrastruktur

Uppföljningsträff 1	10 december 2015
Uppföljningsträff 2	April-maj 2016
Uppföljningsträff 3	Oktober-november 2016
Uppföljningsträff 4	Januari-februari 2017
Revidering	April-maj 2017

REGIONAL UTVECKLINGSSTRATEGI
FRAMTID VÄSTERNORRLAND 2020

År 2020 ska vi nå målen i den regionala utvecklingsstrategin

Det här är en handlingsplan som identifierar hur vi i Västernorrland tillsammans ska nå de mål som finns uppsatta i den regionala utvecklingsstrategin, RUS. Planen är framtagen i bred samverkan med aktörer i länet. Länsstyrelsen har ansvar för den regionala utvecklingsstrategin och samordnar och publicerar därför handlingsplanerna.

Handlingsplanen är ett verktyg för länsstyrelsens prioriteringar av projektansökningar och listar aktiviteter kopplade till strategins mål.

På vår webb kan du läsa mer om RUS och handlingsplanerna som ingår i den.

Länsstyrelsen
Västernorrland